

## СЕКЦІЯ. ТЕХНОЛОГІЧНІ ІННОВАЦІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ МОДЕРНІЗАЦІЇ СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

X Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Інноваційна модернізація економіки України в умовах євроінтеграційних процесів», м. Кременчук, 27-28 листопада 2025 року

### СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ «ТРАНСНАЦІОНАЛЬНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ»

Іванієнко В.В., к.е.н., професор, професор кафедри міжнародних економічних відносин та безпеки бізнесу

Сатушева К.В., к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин та безпеки бізнесу, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

«Транснаціональна трансформація» – це процес, в якому транснаціональні корпорації (ТНК) трансформують світову економіку, поширюючи свій вплив, технології та капітал через міжнародні операції, створення глобальних виробничих ланцюгів та інтеграцію ринків. Ця трансформація включає як позитивні аспекти, наприклад, поширення інновацій, так і потенційні виклики, пов'язані з посиленням ролі ТНК у світовій економіці.

Розміщуючи окремі частини і стадії відтворювальних процесів на території різних країн, ТНК являють собою найпотужніші угруповання корпоративного бізнесу, що діють у світових масштабах і відіграють провідну роль у посиленні міжнародної економічної взаємозалежності. Через структури ТНК протікають фінансові та товарні потоки, які є визначальними для розвитку світового господарства. Вищенаведене свідчить про актуальність теоретичного осмислення феномену транснаціональної корпорації та необхідність його подальшого наукового дослідження.

Слід погодитися з точкою зору Е.М. Лимонової [1] в тому, що транснаціональні корпорації з величезною швидкістю трансформуються, але в той же час динамічно змінюється й зовнішнє середовище їх функціонування. У сучасній економічній науці детально не з'ясовано взаємозв'язок і взаємний вплив ТНК та глобалізації. ТНК формуються в тісному зв'язку з глобалізацією світової економіки і, по суті, є одним з продуктів глобалізації. У той же час сукупність транснаціональних корпорацій в нових умовах виступає як самостійна підсистема і головний каталізатор процесів глобалізації та трансформації світової та національних економік. Це, безсумнівно, також потребує більш глибокого наукового дослідження як в теоретичному плані, так і в статистичному аспекті їх прояви.

Статистичні (кількісні) аспекти прояву процесів глобалізації свідчать про наступне:

1) збільшилася кількість механізмів транскордонних взаємодій: від традиційних торгових потоків та потоків іноземних інвестицій (прямих і портфельних) і пов'язаних з ними доходів до різних форм спільних підприємств;

2) спостерігається зростання екстенсивності глобалізаційних процесів, або географічного/просторового взаємозв'язку. У цьому випадку під екстенсивністю мається на увазі географічне охоплення, тобто кількість країн, що беруть участь у транскордонних операціях всередині регіону та між регіонами;

3) інтенсивність транскордонних потоків також зростає. Зростання інтенсивності передбачає збільшення кількості транскордонних операцій в умовах незмінного розміру вітчизняної економіки. Розмір економіки, у свою чергу, може бути представлений різними економічними і соціальними змінними, такими як валовий внутрішній продукт, валове нагромадження капіталу, чисельність населення/робочої сили;

4) збільшуються обсяги та швидкість переміщення товарів, капіталів та трудових ресурсів між країнами;

5) тяжіння світової економіки до єдиних стандартів, цінностей та принципів функціонування, що кількісно вимірюється через показники взаємозалежності;

6) посилення обміну науково-технічною інформацією та знаннями між країнами;

7) збільшення масштабів міжнародної торгівлі та фінансових транзакцій;

8) зростання обсягів прямих іноземних інвестицій та інших форм руху капіталу;

9) збільшення міграційних потоків трудових ресурсів та населення в цілому.

Однак присутні також і негативні аспекти процесів глобалізації та «транснаціональної трансформації»: ризик фінансових криз; залежність від іноземних ринків; зростання безробіття; екологічні проблеми; втрата культурної ідентичності; ризик стати полігоном для відходів [2].

Врахування особливостей глобалізаційних процесів в системі стратегічного планування, ретельний аналіз їх прояву в різних та адаптованих до нинішніх реалій ситуаціях може мінімізувати їх негативний прояв та максимізувати позитивний. Крім того, необхідним є своєчасне реагування на глобальні зміни та світові інновації, які провадяться світовими лідерами в різних галузях діяльності.

Список використаних джерел

1. Лимонова Е.М. Трансформація економічного змісту тнк в умовах глобалізації. Європейський вектор економічного розвитку. 2013. № 2 (15). С. 155-164.

2. Корольов Д.С. Сучасні глобалізаційні процеси: особливості та вплив на діяльність та стабільність корпорацій. Інвестиції: практика та досвід. № 2/2025. С. 102-107.